

A: Általános elvárások

- 1. Az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról legalább évente felmérés készül, mely tartalmazza az alábbiakat:**
  - a, az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és a nevelőtestület környezet-tudatosságáról készült beszámoló;**
  - b, az iskola mindennapi működése: víz-, gáz-, áram-, fűtőanyag-használat, anyag- és hulladékgyártás;**
  - c, rendezvények, kirándulások környezeti hatásai (utazások módja, keletkezett hulladék)**
- 2. Az Ökoiskola Cím elnyerésére szolgáló Munkaterv elkészítése az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők bevonásával készül, mindenkinek joga van javaslataival, észrevételeivel hozzájárulni.**
- 3. Az iskola arculata (bemutató anyagok, épület, udvar, dekoráció) határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.**
- 4. Az iskola aktív kapcsolatot tart fenn valamely elismert, aktív, a fenntarthatóságért tevékenykedő civil szervezettel (pl.: KOKOSZ, Zöld Szív, MME, TKTE, KÖR, KÖRLÁNC, HUMUSZ, FÖK, Ökotárs, Autonómia Alapítvány...)**

B. Tanítás-tanulás

- 1. Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit.**
- 2. Az iskolai minőségfejlesztési munka része a helyi tanterv és az oktatási/nevelési tevékenység évenkénti felülvizsgálata, értékelése és korrekciója a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.**
- 3. Az oktató-nevelő munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek. Az oktatás példát mutat saját környezete kezelésére, a nevelés hangsúlyt helyez a gyakorlati tevékenységek képzésbe történő integrálására a helyi településfejlesztéshez kapcsolódóan.**
- 4. A pedagógiai munka a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, az iskola sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe céljai elérése érdekében.**
- 5. Az iskolában a pedagógiai projekt módszer alkalmazása elfogadott.**
- 6. A tanulók életkoruknak, képességeiknek megfelelően aktívan, a pedagógusokkal partneri viszonyban részt vehetnek az oktatási tevékenységek megtervezésében, megvalósításában.**

7. A természet tanulmányozása tantermen, iskolán kívül, a szabadban is folyik. A szabadtéri tevékenységek, programok tervezett, állandó részei az iskola helyi tantervének és iskolai munkatervének.
8. A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel. (Például egészségre ártalmas környezetben nem szervez az iskola testnevelési és sporttevékenységet a szabadban.)
9. A diákok a jövőről alkotott elképzelésekkel és forgatókönyvekkel dolgoznak, keresik a jövőbeli fejlődés és változások alternatív lehetőségeit, s választási kritériumokat dolgoznak ki.

C. Személyi feltételek, belső kapcsolatok

1. **Az iskolában van környezeti nevelési munkacsoport, melynek tagjai közt vannak a reál, humán, illetve művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai is, továbbá tagjai lehetnek a technikai személyzetből is.**
2. A környezeti nevelési munkacsoport figyelemmel kíséri, véleményezi, javaslataival segíti az iskola nevelési tevékenységét.
3. **A diákok bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe. A diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős.**
4. Az iskola vezetőségi tagjai közül legalább egy személy kommunikációképes egy idegen nyelven.
5. Az iskola házirendjét folyamatosan (legalább két évente) felülvizsgálják.
6. Az iskola házirendje kiemelten foglalkozik az iskolában és környékén lévő természeti és épített értékek védelmével.
7. A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és a fenntartható fejlődés elveit.
8. A nevelőtestület képzett a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, jártas a módszertanában, és ezt alkalmazza is.
9. Az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel és a fenntarthatóság szempontjait követő magatartás tekintetében.
10. **Az iskola vezetője részt vett az ökoiskolák vezetői számára hirdetett vezető-továbbképzésen.**
11. A tantestület évente egyszer részt vesz a tantestület csapattá kovácsolását elősegítő tréningen vagy egyéb programon.

D. Tanításon kívüli tevékenységek

1. **Az iskola minden tanév munkatervében tervez az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokat (akciókat, vetélkedőket, órjاراتokat).**

2. Az iskola környezet- és természetvédő, ill. egyéb, az ökoiskola célok megvalósulását elősegítő táborokat szervez, segíti diákjai részvételét mások által szervezett hasonló jellegű táborokban.
3. Az iskola aktívan részt vesz a helyi község ökoiskolai célokkal összefüggő programjaiban (pl. városvédelem, faluszépités stb.).
4. Az iskola belső kommunikációs csatornái (iskolaújság, rádió, faliújságok) tükrözik az ökoiskolai célokat.
5. Az iskolában olyan pedagógiai tevékenységek folynak, amelyekben a diákok az iskola környezetkímélő, egészséges működtetését tanulmányozzák, segítik elő.
6. Az iskola a fenntarthatóság pedagógiájához kapcsolódó pedagógus és más szakmai továbbképzéseket szervez, illetve részt vesz ilyen képzések szervezésében, a tapasztalatok átadásában.
7. Az iskola részt vesz a helyi szükségletekhez illeszkedő továbbképzések kidolgozásában.
8. Az iskola sokféle fizikai, mozgásos tevékenység számára biztosít lehetőséget (tornatermi, sportudvari, játszótéri, kültéri szervezett és kötetlen mozgáslehetőségek).

E. Társadalmi kapcsolatok

1. Az iskola együttműködik más magyar és lehetőség szerint külföldi iskolákkal is.
2. Az iskola figyelmet fordít arra, hogy munkájával hozzájáruljon a helyi társadalom igényeinek kielégítéséhez, kiemelten a fenntarthatóság elveinek pedagógiai képviselésével.
3. Az iskola felhasználja a különböző kommunikációs csatornákat és a helyi médiát annak érdekében, hogy munkájáról minél többen hírt kapjanak.
4. Az iskola lehetőséget ad a szűkebb és tágabb környezetében, valamint a nagyvilágban történő főbb, a környezetvédelemmel kapcsolatos, eseményekkel való foglalkozásnak.
5. Az iskola együttműködik a helyi önkormányzattal, a helyi hatóságokkal és olyan helyi támogatókkal, vállalkozókkal, melyek az ökoiskola értékeivel és céljaival megegyező célokat szolgálnak.

F. Fizikai környezet

1. Az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, és/vagy a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott.
2. Az iskola folyamatosan fejleszti a fenntarthatósággal kapcsolatos információs bázisát (könyvek, újságok, CD-k, on-line kurzusokon való részvétellel, internetes együttműködésekben).
3. Az iskolában van közösségi összejövetelekre alkalmas (klub) helyiség, vagy az iskola diákjai/dolgozói használhatnak ilyen helyiséget az iskola közelében.
4. Az iskolabútorok természetes és a környezetre ártalmatlan anyagokból készültek, az azokat használók (diákok, tanárok, technikai személyzet) igényeihez igazodnak.

5. Az udvar tartozékai
  - a, biztonságos kerékpártároló vagy kerékpár tárolására alkalmas egyéb hely,
  - b, madáretető,**
  - c, esővízgyűjtő,
  - d, konyhakert,
  - e, dísnövények,
  - f, komposztáló,
  - g, játszótér (természetes anyagokból),
  - h, sportpályák (lehetőleg természetes anyagú borítással),
  - i, zöld, gyepes terület.
6. Az iskolában történő építkezések és átalakítások figyelembe veszik a fenntarthatóság szempontjait:
  - a, Az átalakítások, építések biztosítják, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek környezetükbe.
  - b, Az erőforrások használata és a környezet terhelése minimális az épületek építése, használata és lebontása során.
  - c, Az épületek építése, használata és lebontása nem jár az egészségre káros hatással.
  - d, Az épületek ergonómiailag megtervezettek és esztétikusak.
  - e, Lehetőség szerint már az építés/átépítés során figyelembe veszik az energiatakarékos üzemeltetést (pl. megfelelő tájolás, szigetelés, nyílászárók stb.)
7. Az iskola figyelmet fordít arra, segíti a felelős szerveket abban, hogy a környékén:
  - a, biztonságos kerékpár- és gyalogos utak legyenek,
  - b, megfelelő mennyiségű, lehetőleg szelektív, hulladékgyűjtő legyen.
8. Az iskola dekorációja összhangban van az ökoiskola arculatával (folyósok, osztálytermek, szaktermek)

G: Az iskola működtetése

1. Környezetkímélő anyaghasználat megvalósulása:
  - a, Tudatos takarékoság az anyagokkal, termékekkel, vízzel, energiával.**
  - b, Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.**
  - c, Környezetkímélő játékok, taneszközök és segédeszközök használata.
  - d, Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban és egyéb irodai munkákban.
  - e, Környezetkímélő anyagok használata kikapcsolódási és egyéb tevékenységekben
  - f, A kémiai anyagok lehető leginkább környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.
2. Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása:
  - a, Kellemes és a funkciójuknak megfelelő főző- és étkezőhelyiségek.
  - b, Közélelől beszerezhető alapanyagok használata.
  - c, A büfében lehet kapni egészséges és környezetkímélő árukat, ha nincs büfé, az iskola más módon hívja fel a figyelmet az egészséges és környezetkímélő ételekre.**
  - d, Egészséges, tápláló ételek és italok az iskolai étkeztetésben.
  - e, A vegetáriánus étkezés lehetőségének biztosítása.
  - f, A speciális étrendi megkövetésekkel rendelkező tanulók számára a megfelelő ételek biztosítása.
  - g, Eldobható cikkek használata csak abban az esetben engedélyezett, ha nincs más lehetőség.

- h, A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet- és egészségkímélők.
  - i, Az iskolakertben termesztett zöldségek felhasználása az iskola konyhájában. (A vonatkozó környezetvédelmi, élelmiszer egészségügyi szabályok betartásával.)
3. Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladék-kibocsátását, a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.
- a, Ahol lehetséges, törekszik a termékek és anyagok újrafelhasználására, hasznosítására.
  - b, Hulladékok elkülönített gyűjtése: Pl.: fémek, műanyagok, papírok stb. és átadása a hulladékkezelőknek**
  - c, A szerves hulladék komposztálása a helyi viszonyoktól függően.
  - d, A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.
4. Az iskola takarékosan és ésszerűen bánik a vízzel.
- a, Víztakarékos berendezések felszerelése és szakszerű használata.
  - b, A csapok és WC-tartályok rendszeres ellenőrzése, a cseppegések, szivárgások azonnali megszüntetése.**
  - c, Esővíz használata a lehetséges, arra alkalmas helyeken.
5. Az iskola takarékosan bánik az energiával.
- a, Takarékoság a hőenergiával.**
  - b, Takarékoság az elektromos árammal.**
  - c, Megújuló energiaforrások használatára való törekvés az áramfejlesztés és a fűtés számára.
6. Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.
- a, A kémények, szellőztető berendezések (ha vannak) anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.
  - b, A szabadtéri burkolt felületek (sportpályák, dühöngő) gondozottak, pormentesek**
  - c, Az iskolakert mentes az allergén növényektől
7. Az iskola megközelítése környezetkímélő módon történik.
- a, A tanulókra, a nevelőtestület tagjaira utazás tekintetében jellemző a gyaloglás, a kerékpározás és a tömegközlekedési eszközök használata.
  - b, Ha a gyalogos, kerékpáros, ill. tömegközlekedéses iskolába járás nem megoldható, a gyerekek iskolabuszt használnak, megszervezik közös autós utjaikat.
  - c, Gyalog, ill. kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.
  - d, A közlekedés megtervezése a felesleges utazások elkerülése érdekében.
  - e, A szükséges szállítások ésszerű megszervezése.
8. Az iskola rendezvényei (diáknapok, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.